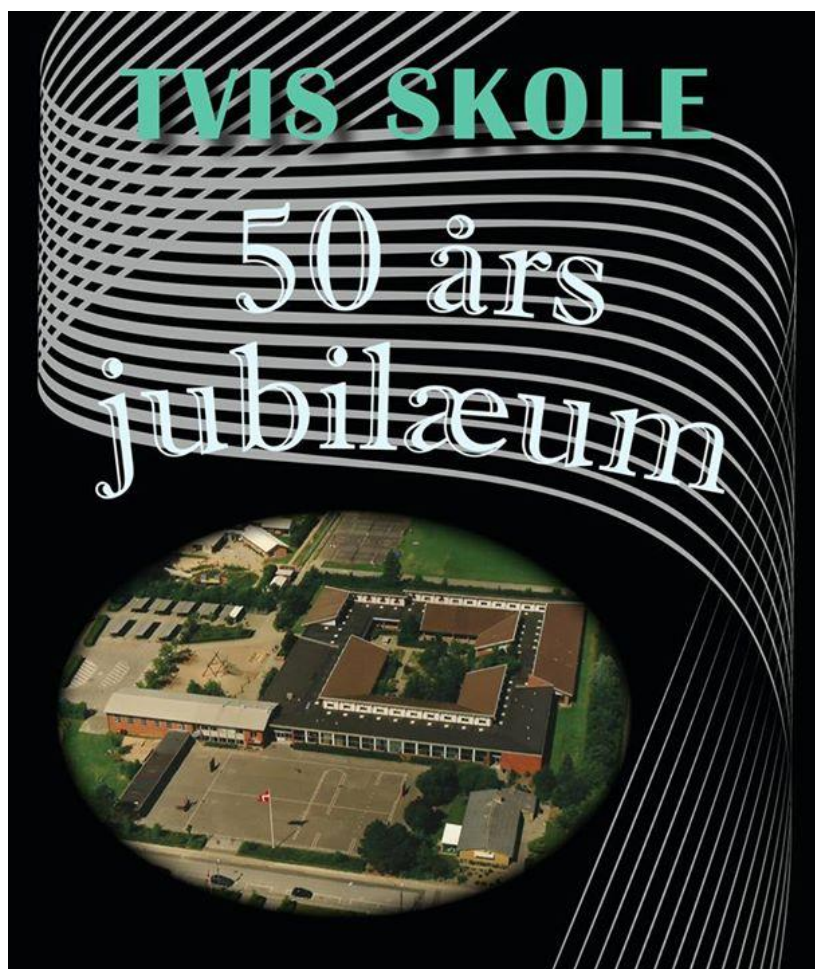

Tvis Skole 1964 - 2014.

I: Tvis Skole

II: Ledelse m.m.

III: Elever og Lærere

IV: Skolen og Lokalsamfundet

V: Jubilæer, Fester, Temaer, m.m.

Redigeret og samlet af Bent Bak.

TVIS SKOLE 1964 - 2014.

Tvis's nye Centralskole havde sin første skoledag mandag d. 7. september 1964. Alle elever (182 i alt) var samlet i skolegården foran skolen ud mod syd. Førstelærer Helge Jensen bød velkommen, og skolekommissionsformand Hans Larsen udtrykte håbet om, at den nye moderne skole ville leve op til de krav som tidens undervisning kræver. (se også afsnit I af skolehistorien s. 1-15).

I 1950'erne var de små skoler rundt omkring på landet en efter en blevet nedlagt og erstattet af en centralskole for hele sognet. Afstandskriteriet for børnene måtte efterhånden vige for en bedre undervisning, som kunne leve op til kravene i den nye skolereform fra 1958. For landsognene var det helt centrale i den nye lov, at landbørnene nu skulle have de samme muligheder og den samme undervisning som børnene i byen. Der skulle ikke længere være forskel på den landsbyordnede skolegang og den skolegang som gjaldt for byerne.

Tvis Sogn var lidt bagud med at leve op til de nye skolekrav. Først i 1959 begyndte sognerådet at røre på sig, men der skulle gå 5 år, inden den nye skole kunne erstatte de 3 landskoler. Perioden fra 1961 til 1964 var en urolig tid for lærere og elever, idet man samlede eleverne årgangsvis på Hingebjerg og Gedbo Skole og samtidig tog Sognegården i brug til 6. og 7. klasse. I Sognegården var også skolekøkken, sløjdløkal og bibliotek. (i afsnit III (s. 3-11) har flere af eleverne fra dengang beskrevet skoleforholdene fra først i 1960'erne).

Tvis Sogne trængte i den grad til en forbedring af skoleforholdene.

Citat - Anne Katrine Barslund: *"Der var ikke stråtag på Skautrup skole, men skolens undervisningsform havde sine rødder i begyndelsen af 1900 tallet. Min mormor (født i 1902) og min mor (1930) havde også gået i Skautrup skole og deres fortællinger om skoletiden var præcis de samme som mine fra slutningen af 50-erne.(Afsnit III s. 7)".*

En gymnastiksal eller faglokale var noget ganske ukendt før 1964. At man kunne have to lærere, som underviste i hver sit fag var noget ganske ukendt. At man skulle gå i skole 6 dage om ugen var noget ganske ukendt. At man var sammen med klassekammerater samlet på samme årgang var noget ganske ukendt. Er den nye skolereform her i 2014 revolutionerede for lærere og elever, så var de forandringer, der skete i Tvis i 1964 ligeså revolutionerende for lærere og elever.

D. 11. august 2014 starter 380 elever på Tvis Skole på et nyt skoleår.

50 år er gået siden centralskolens start.

Meget er sket siden. Afgørende var udvidelsen af skolen i starten af 1980'erne i forbindelse med, at overbygningen for Tvis, Halgård og Nr. Felding blev placeret på Tvis Skole. Nu kunne børn fra Tvis tage hele deres folkeskoleuddannelse i Tvis og forlade skolen efter 9. eller 10. klasse.

SKOLEJUBILÆER: 1814 - 1914 - 1964 - 2014.

Skolejubilæet for Tvis Skole falder i den grad sammen med, at den danske folkeskole har 200 års jubilæum, og at Hingebjerg og Gedbo Skole har 100 års jubilæum.

FOLKESKOLENS START 1814 - SKOLER I TVIS 1831 - 1914.

I 1814 underskrev kong Frederik d. 6. en række skolelove som gjorde det til en ret og en pligt for alle børn at modtage undervisning. Der indførtes 7 års undervisningspligt også for børn på landet. Danmark havde fået et offentligt skolesystem. Den første folkeskole blev indtil 1899 betegnet almueskolen.

Fra 1814 blev det en fælles erfaring for alle børn i Danmark: "at gå i skole". Men skolegangen kunne opleves meget forskellig på godt og ondt, men altid som en vigtig erindring fra barndommen.

Det offentlige skolesystem var dog selv opdelt i mange skoletyper, og frem til 1958 fik børnene på land og by forskellig skolegang.

Skolesystemet har siden 1814 udviklet sig i takt med samfundet. Skolens hverdag og indhold har altid været præget af fortid, nutid og fremtid. Pædagogik og værdigrundlag har undergået store ændringer.

Tvis får først en fast hovedskole og degnelod i 1831. Indtil da klarede man sig med omvandrende skoleholdere som underviste i hjemmene, hvor der var indrettet skolestuer. De økonomiske vilkår gjorde det vanskeligt at få skoleloven af 1814 implementeret i et landsogn som Tvis. Tvis har i perioden fra 1831 tre **hovedskoler**. Den første hovedskole i Tvis var placeret tæt på Tvis Kloster: **Amalielyst: 1833 - 1887**. I 1887 i forbindelse med kirkebyggeriet flyttes hovedskolen til Tvis Lund på Østergaards mark. Skolen kaldes Frydenlund. Nu er det i denne ende af sognet at udviklingen foregår, og de mange børn er.

Frydenlund: hovedskole fra 1887 - 1914.

I Halgaard området bygges også en ny hovedskole: **Halgaard Skole fra 1887.**

Udover hovedskolerne har Tvis i perioden haft adskillige **biskoler**:

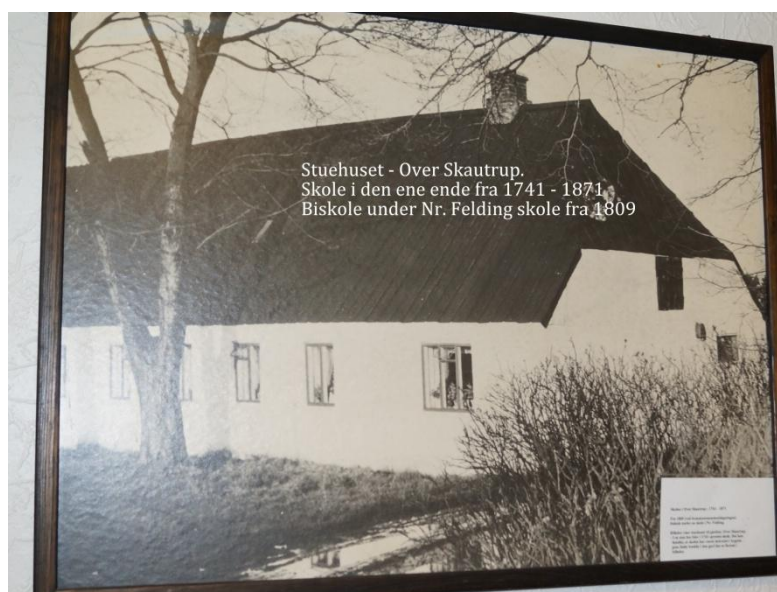
Der har været skole i stuehuset på Søndergaard og senere i et hus på Nørgaard mark for Tvis Lund-området. Over Skautrup Skole var for søndersognet og Brejnholt Skole for østersognet.

Søndergaard skolen, Tvis Kloster skolen og Over Skautrup skolen er de første faste undervisningssteder i Sognet.

Allerede i 1887 argumenterede stærke kræfter i sognet for, at en ny skole skulle placeres tæt ved den nybyggede kirke. Men sognerådet bestemte sig alligevel for Frydenlund på Østergaard mark.

Den sammen diskussion udspandt sig i 1914. Men heller ikke denne gang blev hovedskolen anbragt i stationsbyen tæt på kirken men et stykke ude ad Hingebjerg Vej som Hingebjerg Skole.

Først i 1964 efter mange års omflakken lykkedes det at få placeret skolen i centrum af byen, som Tvis Centralskole samtidig med at Halgaard Skole videreførtes.

Hele den første skoleudvikling i Tvis Sogn kan man læse om i Tvis Bogen og i **Dahl Ravnsbæks historiske beretning fra 1968: Tvis Skole**. Beretningen findes på Tvis Skole.

Hvordan skolen og skolegangen har fungeret i Tvis og andre landsogne i folkeskolens første 100 år kan man få et indblik i, ved at studere den levendegjorte skolegang på Hjerl Hede.

Dregegymnastik = Eksercits

Skolen på Hjerl Hede er fra landsbyen Hinge ved Silkeborg. Den fungerede som skole fra 1823 - 1863. Læreren eller degnen boede på skolen med sin familie og havde tilknyttet en jordlod til køkkenhave og lidt kreaturer og fjerkræ. Kaldes også et degnelod, hvis læreren også var degn ved kirken. Sikkert meget lig skolerne i Tvis i det 19. århundrede.

1914 - 1964 - 4 SKOLER I TVIS.

1914 var et meget skelsættende år i Tvis Skolehistorie. Sognefællesskabet mellem Nr.Felding og Tvis var ophørt i 1913. Nu var det lettere at blive enige om skolestrukturen i Tvis. I enighed blev det bestemt at bygge to nye skoler, nemlig Hingebjerg og Gedbo og samtidig videreføre Halgaard skole og Skautrup Skole. Geografisk gav det en fin fordeling, så børnene fortsat kunne gå på gåben i skole.

Halgaard Skoles historie blev skrevet i forbindelse med skolens 100 års jubilæum i 1987 og er lagt på nettet.

De 3 øvrige skolars historier foreligger nu også og er lagt på nettet og kan desuden fås i skriftlig form.

Hingebjerg Skole: 1914 - 1964 - 45 sider.

Gedbo Skole: 1914 - 1964 - 50 sider.

Skautrup Skole: 1871 - 1963 - 22 sider.

Halgaard Skole: 1887 - 1987 -

1937: Ny folkeskolelov med oprettelse af den frie mellemskole for 6. - 9. klasse. Fagene gymnastik, sløjd og håndgerning skulle styrkes som praktiske fag. Den nye lov kunne ikke på nogen måde realiseres i den landsbyordnede skole i Tvis. Loven var ellers netop lavet for at fremme oprettelse af centralskoler i landsbyerne og styrke undervisningen her. Men centralskolen blev først realiseret i Tvis i 1964.

1958: Mellemskolen afskaffes. Land - og byskolerne ligestilles. En 7 årig hovedskole, som kunne suppleres med 8. og evt. også 9 klasse - eller en 3 årig realskole efter 7 klasse. Skolerne kunne dele eleverne efter 6. klasse i en almen - eller boglig linje.

Landbørnene skal have den samme undervisning som i byerne.

Klasseundervisning i landsbyskole, Thyborøn. Udateret arkivbillede juni 1951. Foto: HAKON NIELSEN/ / Scanpix Danmark. Meget lig klasselokalerne i de 4 Tvis skoler fra 1914 - 1964.

Sådan foregik undervisningen på en landsbyskole i 1951. Eleverne delte i de store og de små med skolegang hver anden dag. Der var kun en lærer som forestod al undervisningen. 36 timer i løbet af en uge. 18 timer til de små og 18 timer til de store pr uge.

Her er det undervisningslokalet på Skautrup Skole fra ca. 1935 med lærer Pedersen.

Forreste række :	Kresten og Johannes Dalgaard fra St. Soels i matrostøj.
Anden række:	De to piger er Sigrild Madsen fra Vibholm og Karoline Pedersen fra Søndervang. De første to drenge efter pigerne er Ansgar Knudsen Vejlund og Henry Grønbæk Nr. Skautrup.
Tredje række:	Krista Madsen Vibholm, Ragnhild Pedersen, Karl Eriksen, Åge Mortensen og Folmer Knudsen Vejlund.
Fjerde række:	Pigen nærmest lærer Pedersen er Bodil Barslund. De to drenge er tjenestedrenge med deres hjem udenfor Skautrup skoledistrikt. Den ene er Immanuel Nielsen fra Siggaard. Tjenestedrenge var altid placeret bagest i klasselokalet.

(Navnehjælp - Edith Dalgaard Aulum)

Papfigurer af berømte danskere er taget ned fra væggen for at dæmpe sollyset fra vinduet.

Flere tidligere elever har beskrevet deres skolegang på de 4 skoler. Læs deres oprigtige historie. Hvem er bedre til at fortælle, end den som selv har siddet på skolebænken.

Gymnastik var altid et smertensbarn på de 4 skole. Der var krav om at eleverne skulle have gymnastik. Men der var ingen gymnastiksal, så derfor var der kun legemlige øvelser om sommeren

udenfor på pladsen. Lærerne ansøgte ofte sognerådet om redskaber til undervisningen og henviste til lovgivningen, men det var meget svært at trække midler ud af sognerådet til formålet.

Det var sådanne gymnastikredskaber skolerne i 1920'erne - 1940'erne ønskede til udendørs træning.

Her er det historiske gymnastikredskaber fra en udstilling på Maribo Museum

1964 - 2014 - TVIS CENTRALSKOLE → TVIS SKOLE.

1959 var der igen enighed om i sognerådet, blandt lærerne og i forældrekrædsen om, at nu var det på høje tid, at Tvis fik centralskolen for at kunne leve op til de nye undervisningskrav.

Du kan følge overgangsfasen fra beslutningen var truffet i 1959 til Tvis Centralskole stod klar i september 1964. Fhv. skoleinspektør Jensen og flere elever har beskrevet den forvirrede tid med skolegang på flere skoler og i Sognegården. (se afsnit I og II).

Fra 1964 var skolen ikke bare en centralskole, men et centralt samlingspunkt for hele Tvis området. En skole som alle dage har stået stærkt i billedet med høj kvalitet på alle skoleparametre. En skole hvor rigtig mange elever har tanket lærdom og kundskab om livet som en værdifuld ballast senere i tilværelsen.

I de 50 år er der skønsmæssigt startet 1.500 nye elever på skolen i 0. el 1. kl. og ca. 3.000 har sagt farvel til skolen.

De 50 år er forsøgt beskrevet i ord og mange billeder i 5 afsnit.

Tvis Skoles historie er beskrevet i 5 afsnit:

I: Tvis Skole - den fysiske skole	44 sider
II: Ledelse m.m.	46 sider
III: Elever og Lærere	81 sider
IV: Skolen og Lokalsamfundet	46 sider
V: Jubilæer, Fester, Temaer, m.m.	38 sider.

De forskellige afsnit kan erhverves hver sig eller i et samlet sæt, ligesom de kan ses og læses på nettet.

1975: Revision af folkeskoleloven. Nu skal eleverne "lære af lære". Undervisningspligten udvides fra 7 til 9 år. Realskolen afskaffes. Niveaudeling i de kompetencegivende fag som sprog og matematik. Folkeskolens afgangseksamen i alle fag.

1993: Udelt folkeskole med mulighed for undervisningsdifferentiering. Obligatorisk med tværgående emner og problemløsninger. Projekt opgave i 9. klasse.

2000 - 2010: Grundskolen er nu obligatorisk i 10 år fra 0. til 9. klasse. Øget tiltro til test og nationale standarder. Individuelle læreplaner. Vægt på kundskabsfærdigheder. Præcise målbeskrivelser. Folkeskolen skal forberede til videre uddannelsen.

I de sidste 10 år er der kommet ligeså mange ændringer på folkeskoleområdet som de første 100 år fra 1814 - 1914. Det samme kan siges om de følgende 50 år fra 1914 - 1964 specielt angående landsbyskolerne. Der var kun små ændringer. På skolerne i Tvis kørte man stort set med samme fordeling af timer på fagene i de 50 år og samme undervisningsformer og lange læreransættelser.

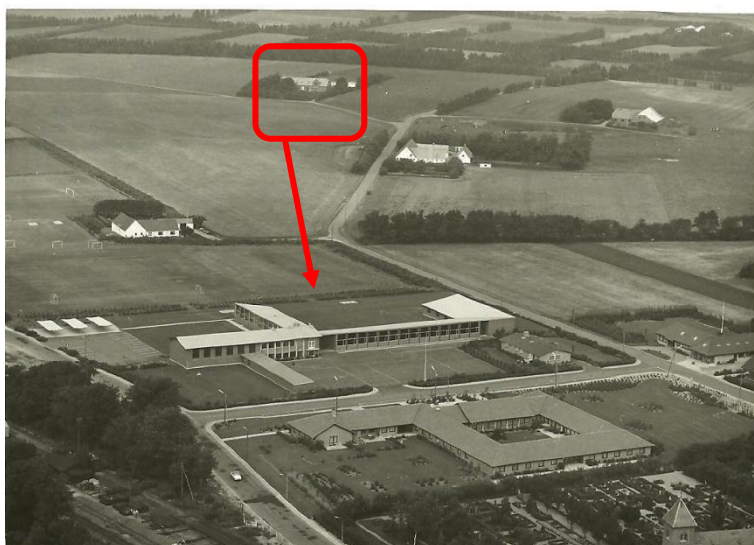
2014: Gennemgribende reform.

Mange elever er gennem de 50 år spændt startet på skolen og gået gennem døren til en ny og spændende verden. Hvis gennemsnittet af nye elever ved starten i 0. - 1. klasse har været 30, har i alt 1500 nye elever startet på skolen gennem de 50 år.

I år starter 38 elever i børnehaveklasserne.

Men Tvis Skole er også overbygning for Halgaard og Nr. Felding Skole. Her kom de første elever i 1979, så i 35 år har eleverne bidraget til at øge elevtallet på skolen væsentligt.

I dag er elevtallet på 380, men det har været over 400.

Fra 1914 til 1964 skete der ikke så store forandringer af skolevæsenet i Tvis, men den nye Centralskole forandrede skolelivet for elever, lærere og hele sognet. Nu var alle børn i sognet samlet på en fælles skole med skolegang 6 dage om ugen.

Fra Hingebjerg til Tvis Centralskole.

Store forandringer fulgte igen i 1979 med overbygningen og skoleudvidelsen.

Dagens skole i
2014

Twiss Skole

2012-2013

7. a

Dagens elever.

Og dagens personale.

Det er en lang rejse fra enelærer Pedersen Skautrup, enelærer Hansen Gedbo, enelærer Sørensen Hingebjerg og til nutidens lærerstab.

Du kan læse, se og få et indblik i denne lange rejse ved at kigge i skolernes historie i Tvis.

Her kan du også læse den nuværende skoleleder Agnes Lunds betragtninger i anledning af jubilæet.

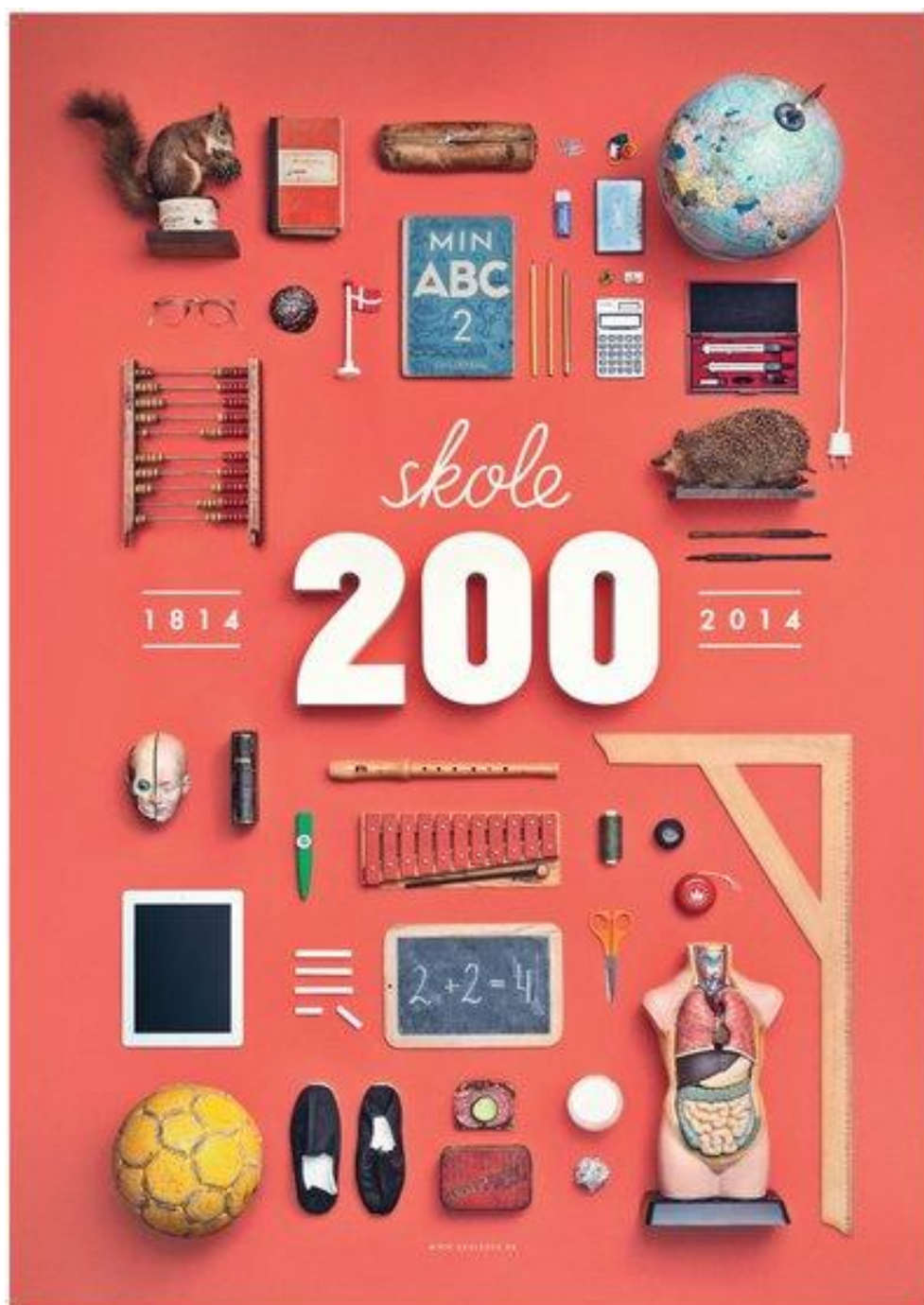
Her citat fra artiklen, som kan læses i afsnit II side 17:

"Lad mig starte med at slå fast, at vi har en bundsolid og velfungerende skole, der er velforankret i lokalsamfundet og har et fantastisk godt ry også udadtil. Vi har formået at fastholde en god udvikling og undgået at få store skrammer af fx omlægninger i skolestrukturen i Holstebro Kommune. Modsat mange andre skoler med faldende elevtal, så har vi nu en udvikling, hvor de mange nyankomne børnefamilier i Tvis samt primært udbygningen af Halgård området betyder et stigende elevtal over de næste år, så fundamentet for fortsat at kunne drive en god skole er der absolut. Vi er samtidig en skole, der har meget nemt ved at skaffe

velkvalificerede og dygtige nye medarbejdere. Tvis Skole er kendt for at være en skole med et godt arbejdsmiljø og dette er også med til at sikre en fortsat positiv udvikling. Og så har vi ikke mindst en tradition for en fantastisk stor forældreopbakning til skolen, en opbakning der er utrolig vigtigt for skolens arbejde i det daglige."

FOLKESKOLE I 200 ÅR.

www.skole200.dk

Officielt fejres folkeskolens 200 år med denne plakat. Hingebjerg og Gedbo Skole var med i 50 år fra 1914 - 1964. Tvis Skole har også været med i 50 år fra 1964 - 2014.

KILDER INDLEDNINGEN:

1. Tvis Bogen v. Jørgen Mejdahl 1987.
2. Tvis Skolevæsens historie gennem tiderne v. Dahl Ravnsbæk 1968.
3. Hjemmesiden for Folkeskolens 200 års jubilæum: www.skole200.dk
4. Billeder: Jørgen Breinhild, Bent Bak, Maribo Museum, Hakon Nielsen Scanpix Dk. Edith Dalgaard. Tvis Skole.